

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central, judecător: M. Soficiuc

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

ÎNCHEIERE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Ghețu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Ghețu
către Judecătoria Edineț, Ministerul Finanțelor și Consiliul Superior al Magistraturii
cu privire la încasarea venitului ratat,

împotriva deciziei din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
menținută hotărârea din 16 ianuarie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central de
respingere a acțiunii,

constată:

La 05 iulie 2017, Vasile Ghețu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către
Judecătoria Edineț, Ministerul Finanțelor al RM și Consiliul Superior al Magistraturii
al RM, prin care a solicitat încasarea de la Judecătoria Edineț și Ministerul Finanțelor
al RM salariul ratat în mărime de 389 376 de lei pe ultimii 3 ani, a câte 10 816 de lei
lunar din momentul adresării în judecată până la 04 februarie 2021 atingerea vârstei
de 65 ani; încasarea prejudiciului moral în mărime de 500 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 05.03.2004, a fost numit în funcție de
judecător de instrucție, prin decretul Președintelui RM nr. 1709-III din 27.02.2004. A
activat în această funcție, fiind numit până la atingerea plafonului de vârstă din
21.04.2009, prin decretul nr. 2204-IV din 21.04.2009, iar la 09.05.2014, a fost
eliberat din funcția dată. Eliberarea din funcția de judecător nu a fost legată de
activitatea sa profesională, dar a fost datorată îmbolnăvirii lui activând în această
funcție.

La numirea în funcția de judecător starea sa de sănătate era foarte bună,
deoarece anterior, până la numire, când activa în organele interne se impunea
exigență sporită stării de sănătate a colaboratorilor.

Faptul că, activând în calitate de judecător, avea o imagine bună se dovedește
prin aceea că de mai multe ori a fost felicitat de către președintele Asociației
judecătorilor din RM, de către Consiliul Superior al Magistraturii al RM, iar în 2006
i-a fost oferit gradul IV de calificare prin hotărârea CSM 237/15 din 02.11.2006.

Prin decretul Președintelui RM nr. 504-IV din 06.02.2012, i-a fost conferită
medalia Crucea comemorativă, ca participant la acțiunile de luptă pentru apărarea
integrității și independenței - 1991-1992.

Însă activând în calitate de judecător de instrucție timp de aproape 10 ani, s-a îmbolnăvit grav, deoarece în lucru persista o încordare permanentă, exigență sporită, dat fiind faptul că zilnic trebuia să adopti hotărâri de judecată și decizii prompte privind privarea de libertate a cetățeanului.

De la început activitatea sa a fost într-un ritm normal, dar mai apoi datorită supraîncărcării a apărut o încordare și stresuri permanente, de multe ori lucra peste orele de muncă și apăreau emoții negative, situațiile emoționante permanente devenind un factor care a dus la îmbolnăvirea XXXX. Emoțiile puternice mari au dus la stresuri, iar stresurile legate de activitatea sa s-au finalizat cu riscurile XXXX. La toate acestea s-a mai adăugat și un caz când Consiliul Superior a Magistraturi fără nici un motiv, la indicația unui judecător, în anul 2009, a dispus aplicarea unei sancțiuni disciplinare în privința sa.

La acel moment, dânsul a fost șocat de măsura dată, astfel o înaintat o referință la CSM și a explicat cum stau lucrurile, fiind anulată măsura disciplinară. Acest fapt a avut o influență negativă asupra sa, ceea ce a dus la traume XXXX.

În afară de lucrul încordat în calitate de judecător de instrucție mai apăreau și alte situații distructive, care și mai mult au înrăutățit starea sănătății sale.

În anul 2011, un procuror a dat niște declarații la o televiziune prin care chipurile reclamantul ar fi fost vinovat că nu a privat de libertate cu arest preventiv o persoană care a săvârșit o crimă gravă. Declarațiile date au fost transmise pe mai multe canale TV, unde figura familia sa. În urma controlului efectuat s-a stabilit că, reclamantul nu poartă nici o vină. Toate acestea s-au trecut, însă reclamantul a fost traumatizat și mai tare din cauza afirmațiilor mincinoase. Aceste jigniri neîntemeiate a dus la o traumă XXXX.

La 28.05.2012, reclamantul a fost internat în Spitalul XXXX, unde a primit tratament, fiind diagnosticat cu XXXX. Acest fapt se confirmă prin epicriza fișa medicală a bolnavului de staționar nr. XXXX, iar după externare a activat în continuare în calitate de judecător, dar sănătatea era foarte șubredă și, la 12.08.2013, din nou a fost internat în Spitalul XXXX cu diagnoza XXXX, ceea ce se confirmă prin epicriza fișa medicală nr. XXXX.

Fiind într-o stare gravă de sănătate, boala s-a acutizat și mai mult și, la 28.08.2014, a fost internat în XXXX cu diagnosticul XXXX și, la 09.05.2014, când a fost externat din spital a fost eliberat din funcție. Această boală care l-a răpus și care a pornit în timpul exercitării serviciului s-a agravat și mai mult, și la 01.09.2015, cât și la 20.09.2016, din nou a fost internat în XXXX cu aceeași diagnoză.

Reclamantul a mai indicat că, în timpul de față se simte foarte prost cu sănătatea, supraviețuiește numai cu medicamente costisitoare care le cumpără din Europa, nu se poate deplasa, nu poate părăsi locuința, întreținerea sa pentru familie este foarte costisitoare și nu are mijloace financiare suficiente, se află la întreținerea soției. Respectiv, reclamantul s-a adresat pentru a fi plătită pensie de dezabilitate, care la moment constituie 2 762,00 de lei, ceea ce se confirmă prin adeverința nr. 1782, eliberată de Direcția generală CTAS Edineț.

Direcțiile principale ale politicii de stat în domeniul protecției muncii cuprinde apărarea intereselor legitime ale salariaților, care au suferit în urma bolilor profesionale art. 222, 225, 226, 227 CM RM.

În continuare reclamantul a mai menționat că, având în vedere faptul că boala de care suferă exclude posibilitatea de a-și continua activitatea profesională și aceasta

este legată anume de faptul că exercitând profesia de judecător s-a îmbolnăvit, a pierdut mijloacele financiare de întreținere pentru o viață decentă.

În anul 2014, salariul său de judecător constituia 10 816,00 de lei, în timpul de față pensia pentru dezabilitate, în 2017, constituie - 2780,00 de lei, anterior fiind de 2 100,00 de lei, iar potrivit prevederilor art. 280 CC RM, repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății persoanei se admite pe o perioadă anterioară intentării acțiunii, dar nu mai mare de 3 ani și tot aici legislatorul a prevăzut că sunt imprescriptibile extinctiv pretențiile cu privire la repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății.

Din momentul eliberării sale din lucru, la 09.05.2014, au expirat 3 ani de zile (36 luni x 10 816 = 389376 lei). Pierderea salariului în legătură cu boala profesională în mărime de 10 816 de lei necesită a fi încasată lunar ca pagubă în legătură cu boala profesională apărută în timpul exercitării funcției de judecător de instrucție până la atingerea plafonului de vârstă pentru judecători - 65 de ani. Cheltuielile sunt mult mai mari decât cele ce le solicită reclamantul, cu toate că are dreptul la compensarea pentru medicamente, pentru recuperarea sănătății sanatoriale, transport, spitale, consultații medicale ș.a.

La CEDO au fost examinate mai multe cazuri privind plata indemnizațiilor pentru pierderea capacității de muncă în urma bolii profesionale a judecătorilor (cauza Grosu c. Moldovei cererea nr. 21118/03, cauza Cumătrenco c. Moldovei cererea nr. 28209/03, cauza Guranda c. Moldovei cererea nr. 28412/03).

Sănătatea pierdută în urma îmbolnăvirii profesionale nu are preț, însă reclamantul pentru a-și compensa cheltuielile pentru durerile fizice și psihice estimează paguba morală în mărime de 500 000 de lei, însă nici această sumă nu este o satisfacție agreabilă capabilă să înlocuiască sănătatea pierdută. Timp de 35 de ani reclamantul a activat în organele de partid, MAI și judecătore, activând sârguincios în slujba statului. Datorită bolii profesionale, a suferit o schimbare a XXXX care se manifestă prin XXXX și aceasta justifică despăgubirea majorată.

Prin încheierea din 17 august 2017 a Curții de Apel Bălți, la cererea președintelui Judecătorei Edineț, pricina civilă în cauză a fost strămutată spre judecare în fond la Judecătoria Soroca, sediul central.

Prin hotărârea din 16 ianuarie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul central, menținută prin decizia din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți, cererea de chemare în judecată privind încasarea venitului ratat a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 07.06.2018, Vasile Ghețu a declarat recurs împotriva deciziei din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel, la judecarea cauzei, nu a asigurat un echilibru just întru interesul său și decizia instanței nu întrunește cerințele unui proces echitabil prevăzut de art. 6 parag. 1 CEDO.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei soluții noi de admitere a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 03 aprilie 2018, fiind expediată participanților la proces pentru cunoștință la 19.04.2018 (f. d. 186) și recepționată la 24.04.2018 (f. d. 191), iar recursul a fost depus la 07.06.2018.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți, în termen.

La 12.07.2018, Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat de a considera recursul inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu prevederile art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Vasile Ghețu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Vasile Ghețu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Vasile Ghețu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Vasile Ghețu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova